

יוצא לאור לשמחת תורה ה'תשע"ו - "שנת הקהל"
(מספר 22)

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בעניני גאולה ומשיח

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושתיים לבריאה
ה' תהא שנת נפלאות בכל
שנת הצדי"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

לעילוי נשמת

הרה"ת ר' רחמים ב"ר יואב ע"ה

אנטיאן

נפטר בדמי ימיו - בליל שמע"צ ה'תשס"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved Ones
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>
TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

מפתח ותוכן

שמחת תורה

א. השייכות דשמחת ההקפות ופסוקי "אתה הראת" לגאולה 3

פסוקי "אתה הראת" הם "טעמים על השמחה" המיוחדת דהקפות - שמחה הקשורה עם "כתר תורה" וחודרת עד לעקב שברגל, ע"ד הגילוי והמשכה ד"אתה הראת לדעת גו' אין עוד מלבדו"; "אתה הראת לדעת גו' אין עוד מלבדו" - הי' כבר (בהעלם) בהתחלת הבריאה, ומתגלה בשמח"ת, לאחר הקליטה דעניני ר"ה, ועד להגילוי בתכלית השלימות בימות המשיח; שמחת ההקפות קשורה עם הגילוי דימות המשיח - כמודגש בכל י"ז פסוקי "אתה הראת"; הדגשת כהנ"ל בשנה זו - "תהא שנת נסים", ובהקביעות דשמח"ת ביום ראשון בשבוע, "יום אחד"; ההוראה בפועל - עבודת השנה צ"ל חדורה שמישח צדקנו בא "היום", וביחד עם זה, עבודה מסודרת בגדרי העולם

ב. הקשר דפסוקי "אתה הראת" לגאולה

והשייכות לתשב"ר הנקרא "משיחי" 16

הקשר דפסוקי אתה הראת עם הגאולה העתידה ומשיח צדקנו, וקשר מיוחד לתשב"ר הנקרא "משיחי", צבאות השם

הוספה / בשורת הגאולה

ג. משיחות ליל שמח"ת ה'תשנ"ב 22

עומדים על סף הגאולה, "הנה זה (משיח) בא", ותיכף ומיד - כבר בא; "הכל מוכן לסעודה", סעודת לויתן ושור הבר ויין המשומר; בזמנו זה תיכף ומיד לפני הגאולה, צ"ל עבודתינו והנהגתינו בכל הענינים בחיי יום יום, מעין ובדוגמת כפי שיהי' בימות המשיח - עבודה שהיא חדורה בענין הגאולה ומשיח; לימוד עניני גאולה ומשיח; תינוקות של בית רבן נקראים "משיחי", הדגשה מיוחדת בדורנו זה - ילדי צבאות השם

לעילוי נשמת

החייל ב"צבאות השם" שכנא ע"ה
בן ר' שלמה אלי' שיחי'
נפטר בדמי ימיו, כ"א מנ"א ה'תשנ"ט
ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות אחיו ואחיותיו שיחיו

ולזכות הוריו

הרה"ת ר' שלמה אלי' זוגתו מרת שרה שיחיו
מארקאוויטש

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה, ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי זוגתו מרת גיטל רחל שיחיו

שגלוב

* * *

לעילוי נשמת

ר' משה עזיז ב"ר אלי' ע"ה
נפטר ביום כ"ג ניסן - אסחה"פ, ה'תש"ע
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בני משפחתו שיחיו

* * *

לעילוי נשמת

ר' נוריא-ל ב"ר אשר ע"ה חביביאן
נפטר אור ליום ב' דחג הפסח - ט"ז ניסן, ה'תש"ע
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בנו

הרה"ת ר' אשר זוגתו מרת אסתר
ומשפחתם שיחיו חביביאן

Reprinted with permission of:
"Vaad L'Hafotzas Sichos"

by:

Moshiach Awareness Center,
a Project of:
Enlightenment For The Blind, Inc.
602 North Orange Drive.
Los Angeles, CA 90036

Tel.: (323) 934-7095
Fax: (323) 934-7092

<http://www.torah4blind.org>
e-mail: yys@torah4blind.org

Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director

Printed in the U.S.A.

שמח"ת

השייכות דשמחת ההקפות ופסוקי „אתה הראת” לגאולה

שנתקבל והולך ומתפשט בתפוצות ישראל⁶ לרמז בהר"ת דתש"נ תהא' שנת נסים, החל מהנס הכי עיקרי, נס הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו - יש לומר שענין זה (נס הגאולה) מודגש במיוחד בשמחת תורה דשנת נסים.

ונוסף לזה, שהדגשת נס הגאולה בשמח"ת דשנת נסים קשורה גם עם הקביעות דשמח"ת בימי השבוע (שמשתנה משנה לשנה)⁸, שבשנה זו חל שמח"ת ביום הראשון בשבוע⁹, כדלקמן. ב. ויש לבאר בהקדם ביאור הענין דשמח"ת - „מצות היום בשמחה"¹⁰,

א. שמחת תורה הוא סיום וחותם כל מועדי חודש תשרי, החל מר"ה ויוהכ"פ, חג הסוכות, ועד לשמיני-עצרת, מלשון קליטה², שעוצר וקולט בפנימיות כל הגילויים דמועדי חודש תשרי, שהם מועדים כלליים על כל השנה כולה³, על מנת להמשיכם בעבודה ד„ויעקב הלך לדרכו"⁴ במשך כל השנה כולה.

ומכיון שבכל שנה יש ענין מסוים השייך במיוחד לאותה שנה, מסתבר לומר, שהענין המיוחד של אותה שנה מודגש ביותר בשמח"ת, להיותו סיום וחותם המועדים הכלליים על כל השנה כולה⁵.

ובנוגע לשנה זו, שנת תש"נ, שמעלתה המיוחדת מודגשת בהמנהג

(6 להעיר מפס"ד הרמב"ם (ריש הל' ממרים) שמנהג שנתקבל ונתפשט בתפוצות ישראל יש בו התוקף דמ"ע ומל"ת. ויתירה מזה - שיש בו העילוי דחמורין וחביבין דברי סופרים יותר מדברי תורה (סנהדרין פה, ב במשנה. ירושלמי שם פי"א ה"ד. ועוד), ועד להעילוי דמנהג ישראל שלמעלה אפילו מדברי סופרים, כמודגש במנהג ד„הקפות” שבשמח"ת (ראה סידור עם דא"ח שער הסוכות רסט, ב. לקו"ת דרושי סוכות פ, ג. ובכ"מ).

(7 להעיר מלשון חז"ל „בהווייתה תהא” (קידושין נח, א. ועוד), שמורה על תוקף המציאות (כאופן נצחי).

(8 וכיון שמדובר בענין הקשור עם קידוש חדשים שבו תלו' קביעות המועדים כו' - ה"ז בודאי בהשגחה פרטית ובתכלית הדייק.

(9 ובפרטיות יותר - הקביעות דשמע"צ ביום השבת ושמח"ת ביום ראשון, ועד"ז בנוגע לחג הסוכות, שיום א' דסוכות חל ביום השבת ויום ב' דסוכות חל ביום הראשון, ועד"ז בנוגע לר"ה, שחל ביום השבת וביום הראשון, כדלקמן ס"ט.

(10 ראה סה"ש תש"ג ריש ע' 8. תש"ע ע' 58.

משיחות ליל יום שמחת תורה היתש"נ. נדפס בסה"ש תש"נ ח"א ע' 52 ואילך.

(1) שבו נעשה הגילוי דעניני ר"ה ויוהכ"פ, כידוע פירוש הכתוב „בכסה ליום חגיגנו”, שעניני ר"ה ויוהכ"פ שהם באופן של כיסוי והעלם („בכסה”), מתגלים „ליום חגיגנו”, בחג הסוכות (ראה סידור עם דא"ח שער ר"ה רלה, ב. לקו"ת דרושי ר"ה נד, ריש ע"ד. ובכ"מ).

(2 ראה לקו"ת דרושי שמע"צ פה, ד. צא, א. ובכ"מ.

(3 ראה סה"מ תרנ"ד ע' לו. תרנ"ו ע' רעה. תש"ב ע' 49. ועוד.

(4 ל' הכ' - ויצא לב, ב. וראה לקו"ש ח"כ ע' 556. וש"נ.

(5 להעיר, ש„בחודש תשרי יום שמחת תורה כלל גדול יותר הכולל כל החודש תשרי . . . (ש)גמשך בחי' מקיף העליון הכללי שכולל כולם יחד” (סה"מ תרנ"ד ותש"ב שם).

. . . ענין זה מודגש במיוחד בתינוקות של בית רבן דדורנו זה - שנקראים (בהסכמת גדולי ישראל) בשם „צבאות השם”:

השם „צבאות השם” מורה - שהילדים מסורים ובטלים לגמרי להקב"ה, בדוגמת (ויותר מ) „חיילים” אל „מפקדיהם” . . . ומזה מובן, שבילדי ישראל - ילדים וילדות - דדורנו זה, ניכר עוד יותר בגלוי איך שהם „משיחי”, „משיחי” דהקב"ה עצמו, שזה נעשה הכנה והקדמה קרובה להתגלות המשיח הכללי דכל בני, בגאולה האמיתית והשלימה.

ו„כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות”⁹: כשם שאז „יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים”¹⁰, כך „צבאות השם” דדורנו זה יצאו מגלות זו לגאולה האמיתית והשלימה ותיכף ומיד ממש.

והנהגת בני"י בימות המשיח ממש.

[וזוהי גם ההדגשה המיוחדת בתקופה האחרונה בהנוגע להלימוד ד"הלכתא למשיחא", ההלכות שנוגעות לחיי בני"י בזמן הגאולה].

אחד הענינים העיקריים לעתיד לבוא – הוא (כמובא לעיל מהתניא) שאז תהי' השלימות ד"אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו"²: בכל העולם כולו יתגלה איך שאין שום מציאות אחרת זולתו ית', "אין עוד מלבדו".

ובדוגמת זה נדרש גם בחייו של יהודי – שיחוש וירגיש בכל עניניו ממש, ש"אין עוד מלבדו". זאת אומרת: מלבד זאת שהכוונה והתכלית דכל עניני העולם היא אלקות, ובמילא עבודתו היא באופן ש"כל מעשיך לשם שמים"³, ו"בכל דרכיך דעהו"⁴, אבל ישנה מציאות של "חול", "מעשיך" ו"דרכיך" (אלא – שתכליתם הוא קדושה), אלא יתירה מזו: שעניני העולם עצמם הם אלקות, ובמילא לא "נרגשת" מלכתחילה שום מציאות כלל, כי "אין עוד מלבדו" . . .

– ועפ"ז אולי יש לומר הביאור בהעיכות המבהיל של הגאולה – שהוא מצד זה שהיתה חסרה אצל בני"י שלימות בדרגת העבודה באופן ד"אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני"⁵, שדוקא עי"ז מגיעים להגאולה אשר תהי' באופן זה (ד"אין עוד מלבדו"). – אבל עכשיו כבר הוסר גם עיכות זה, ובמילא הרי "הכל מוכן לסעודה", סעודת ליתן ושור הבר ויין המשומר⁶ בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

. . . חז"ל אומרים⁷: "אל תגעו במשיחי⁸ אלו תינוקות של בית רבן".

אחד הביאורים בזה (נוסף להפירוש במפרשים): חינוך תינוקות של בית רבן צריך להיות באופן שהתינוקות נעשים חדורים לגמרי בתוך תוכם עם הענין והנקודה של "משיח", כך, שכאשר רק מעיפים מבט על ילד יהודי, מה רואים? – משיח!

כל מציאותם היא "משיח" – הגילוי ד"אתה הראת גו' אין עוד

ובפרט השמחה והריקוד עם הס"ת בעת ההקפות, אשר, תוכן ענין ההקפות נתבאר בי"ז (בגימטריא "טוב", "אין טוב אלא תורה"¹¹) הפסוקים שאומרים לפני הקפות (מ"אתה הראת" עד "כי מציון"), "שמביאים טעמים על השמחה" ("כמו פסוקי מלכות וזכרונות ושופרות" שאומרים בר"ה בתור טעמים וראיות מן התורה לעניני ר"ה)¹². וצריך להבין:

מה הם ה"טעמים על השמחה" שבפסוקי "אתה הראת" – דלכאורה, איך מפרשים פסוקי "אתה הראת" כטעם על השמחה והקפות?

ולאידך – מהו הצורך ב"טעמים על השמחה", הרי מובן שכאשר מסיימים כל התורה כולה¹³, ו"מתכיפין התחלה להשלמה"¹⁴, שמתחילים התורה מחדש (ובפרט באם בפירוש נעלה יותר), אין לך שמחה גדולה מזו?!

ועכ"ל, שה"טעמים על השמחה" שבפסוקי "אתה הראת" אינם בנוגע לשמחה סתם (דמאי קמ"ל), אלא בנוגע לענין ואופן מיוחד בשמחה דשמח"ת שמעורר תמיהה ופליאה, ועל זה יש צורך בטעמים וראיות, ולכן מביאים ראי' מפסוקי התורה, ראיות שנתבארו בי"ז הפסוקים ד"אתה הראת".

ג. ולהקדים – פלא באופן השמחה

(15) ואתחנן ד, ו.

(16) תניא פ"ה.

(17) תהלים יט, ט.

(18) מאמר החכם – הובא בהמשך מים רבים תרל"ו בתחלתו.

(19) ראה זח"ג עג, א.

(20) שם רנו, רע"ב.

(21) ראה סה"מ תרנ"ד ותש"ב שבהערה 3, ש"הגילוי דכתיב תורה מקיף הכללי נמשך בשמחת תורה בהריקודים שאינם ענין המוחין כלל כו".

(11) אבות פ"ו מ"ג – הובא בסה"מ שבהערה הבאה.

(12) סה"מ תש"ד ע' 54.

(13) תורה שבכתב, שבה כלולה גם תושבע"פ,

שניתנה יחד עם תושב"כ – תורה בפירושה ניתנה (הקדמת הרמב"ם לספר הי"ד בתחלתה).

(14) נוסח "מרשות" לחתן בראשית.

בית רבן פון אונזער דור – וועלכע ווערן אָנגערופן (בהסכמת גדולי ישראל) מיטן נאָמען „צבאות השם“:

דער נאָמען „צבאות השם“ באַדייט – אַז די קינדער זיינען אינאָן גאַנצן איבערגעגעבן און בטל צו דעם אויבערשטן, בדוגמא (און נאָך מער) ווי „סאָלדאַטן“ צו זייער „גענעראַל“. . דערפון איז מובן, אַז אין די אידישע קינדער – אינגעלעך און מיידעלעך – פון אונזער דור, איז נאָך מער ניכר בגלוי ווי זיי זיינען „משיחי“, „משיחי“ פון דעם אויבערשטן אַליין. וועלכע ווערט די הכנה והקדמה קרובה אויף דער התגלות פון דעם משיח הכללי פון אַלע אידן, בגאולה האמיתית והשלימה.

ו„כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“⁹: כשם ווי דעמאָלט „יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים“¹⁰, אַזוי וועלן די „צבאות השם“ פון אונזער דור ארויסגיין פון דעם איצטיקן גלות לגאולה האמיתית והשלימה ותיכף ומיד ממש.

(משיחות ליל שמח"ת קודם הקפות תשנ"ב)

9) מיכה ז, טו.
10) בא יב, מא.

ע"פ המדובר כמ"פ לאחרונה, שלפי כל הסימנים נמצאים אנו כיום על סף הגאולה, כאשר „הנה זה (משיח) בא“¹, ותיכף ומיד רגע לאח"ז – כבר בא.

מזה מובן גם בנוגע לעבודת בני הנדרשת בשמחת תורה, והמשכה במשך כל השנה כולה, ובמיוחד בשנה זו – עבודה שחדורה עם ענין הגאולה ומשיח. היינו, שהנהגתו של יהודי בכל הענינים בחיי היום-יום שלו גם בזמן הזה תיכף ומיד לפני הגאולה – היא מעין ובדוגמת חיי

ולאידך – ה"ז חודר בכל מציאות האדם עד לדרגת הכי תחתונה שבו, העקב שברגל, כמודגש בהריקוד, שהוא ע"י העקב שברגל דוקא.

ד. ויש להוסיף, שב' הקצוות בהשמחה דשמח"ת מודגשים גם ביום שמח"ת, ובקריאת היום בתורה:

שמח"ת הוא ענין (ובחור"ל גם יום) בפ"ע לגבי שמע"צ, והוא נעלה יותר

עד אין-ערוך לגבי שמע"צ, כי, לאחרי גודל העילוי דשמע"צ, שעוצר וקולט כל הגילויים דשבעת ימי הסוכות²², ה"ה סו"ס בגדר של „שמיני“ ששייך ובא בהמשך להענינים שלפניו, משא"כ שמח"ת הו"ע בפ"ע²³, ומעלתו באין-ערוך להענינים שלפניו. וכמודגש גם באופן השמחה דשמח"ת – שהיא באופן נעלה יותר, עד אין-ערוך, לגבי השמחה דשמע"צ.

וביחד עם זה, להיותו הסיום והחותם דכל מועדי חודש תשרי שהם מועדים כלליים של ועל כל השנה, מודגשת בו הכוונה והתכלית דהמשכת וגילוי כל עניני המועדים בעבודה ד„ויעקב הלך לדרכו“ במשך כל השנה כולה.

ועד"ז בקריאת היום בתורה – „וזאת הברכה אשר ברך משה גו“, עד „לכל האותות והמופתים גו“ אשר עשה משה

22) כולל גם הקליטה דהגילויים דיום השמיני עצמו – כמודגש בהלשון „שמיני עצרת“, שגם הענינים ד„שמיני“ הם באופן ד„עצרת“.
23) להעיר, שאף ששמע"צ נקרא רגל בפ"ע (סוכה מח, רע"א. ושי"ג), הרי השם „שמיני“ מדגיש ההמשך והשייכות לשבעה ימים שלפניו, משא"כ שמח"ת שנקרא בשם בפ"ע (ראה לקו"ש ח"ט ע' 227).

24) ואתחנן ד, לה.
25) סה"מ תש"ד שבהערה 12. וראה ד"ה אתה הראת תשל"ז (סה"מ מלוקט ח"ד ע' לה). ושי"ג.
26) פרדס שי"ב פ"ב. ועוד. שעוהו"א רפ"ו. ובכ"מ.
27) ואתחנן שם, לט.
28) ראה לקו"ש חכ"ה ע' 202 הערה 86.

שמים³, און „בכל דרכיך דעהו“⁴, אָבער ס'איז פֿאַראַן אַ מציאות פון „חול“, „מעשיך“ און „דרכיך“ (נאָר – תכליתם איז קדושה), נאָר נאָכמער: אַז די עניני העולם עצמם זיינען אלקות, און במילא „הערט“ זיך מלכתחילה כלל ניט קיין אַנדער מציאות, וואָרום „אין עוד מלבדו“ . . .

– ועפ"ז אולי יש לומר דעם ביאור אין דעם עיכוב המבהיל פון דער גאולה – אַז דאָס איז מצד דעם וואָס באַ אידן האָט געפעלט שלימות אין דער דרגא פון עבודה באופן פון „אני לא נבראתי אלא לשמש את קוניי“⁵, וואָס דוקא דורך דעם קומט מען צו דער גאולה וועלכע וועט זיין אין דעם אופן (פון „אין עוד מלבדו“). – איצטער איז אָבער דער עיכוב שוין אויך אַראָפּ, ובמילא איז „הכל מוכן לסעודה“, סעודת לויתן ושור הבר ויין המשומר⁶ בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

. . . חז"ל זאָגן⁷: „אל תגעו במשיח⁸ אלו תינוקות של בית רבן“.

איינער פון די ביאורים אין דעם (נוסף אויף דעם פירוש אין מפרשים): דער חינוך פון תינוקות של בית רבן דאַרף זיין אין אַן אופן אַז די תינוקות ווערן אינגאַנצן דורכגענומען און דורכגעדרונגען מיט דעם ענין און נקודה פון „משיח“, אַזוי, אַז בשעת מ'גיט נאָר אַ קוק אויף אַ אידיש קינד איז וואָס זעט מען? – משיח'ן!

זייער גאַנצע מציאות איז „משיח“ – דער גילוי פון „אתה הראת גו' אין עוד מלבדו“.

. . . דער ענין איז ספעציעל אונטערשטראַכן אין די תינוקות של

מציאות העולם, אלא שמציאות העולם אינה „מלבדו“, כיון ש„כל הנמצאים כו' לא נמצאו אלא מאמתת המצאו“²⁹. ועד"ז בהפסוק השני – „לעושה³⁰ נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו“: „נפלאות גדולות לבדו“ – נפלאות, שאינם אלא בכח העצמות (שבפסוקי אתה הראת דלפניו), ולא עוד, אלא, ש„גודל הנפלאות ידוע רק לו ית' לבדו“³¹, ע"ד פירוש חז"ל³² ש„אין בעל הנס מכיר בניסו“, אלא רק „הוא לבדו יודע שהוא נס“; וטעם הדבר – „כי לעולם חסדו“, בשביל ההמשכה והגילוי ד„חסדו“ (חסדו) דייקא, חסד שלמעלה מהשתלשלות³³ בסדר השתלשלות (לעולם), ועד שפועל למטה מטה ביותר, בכ"ו דורות שלפני מ"ת שהיו ניוזנין בחסדו של הקב"ה³⁴.

וזהו גם תוכן הראי' מפסוקי התורה על אופן השמחה והקפות – שיש בה דוגמת ב' הקצוות הנ"ל, שמחה מצד ההתקשרות דישאל עם התורה וקב"ה שלמעלה מהשכל, וביחד עם זה, חודרת בכל מציאות האדם עד להעקב שברגל, כנ"ל.

ו. ויש להוסיף בביאור הענין בעומק יותר:

הפסוק „אתה הראת לדעת כי הוי' הוא האלקים אין עוד מלבדו“ נאמר בנוגע למתן-תורה, שהי' מעין ודוגמת הגילוי דימות המשיח, שאז יקויים היעוד⁴⁰ „ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך“, כמבואר בתניא⁴¹ ש„כבר הי' לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה, כדכתיב אתה הראת לדעת כי הוי' הוא האלקים אין עוד מלבדו“.

והנה, אע"פ ש„תכלית השלימות הוה של ימות המשיח . . תלוי במעשינו ועבודתינו“⁴², היינו, שעבודת האדם פועלת חידוש בהבריאה, שנבראת מלכתחילה באופן ד„אשר ברא אלקים לעשות“⁴³, שפירשו

ועד"ז בהפסוקים שלאח"ז שבכו"כ מהם מודגש ענין הגילוי וההמשכה דדרגא נעלית עד למטה, כמו: „אין³⁵ כמוך באלקים אדני ואין כמעשיך“ – שהגילוי ד„אין כמוך“ נמשך גם בהדרגא ד„אלקים“, בגימטריא הטבע, ובהדרגא ד„אדני“, ע"ש ש„אתה אדון לכל בריותך“³⁶, ועד להדרגא ד„מעשיך“; „יהי³⁷ כבוד הוי' לעולם

(29) לשון הרמב"ם בריש הל' יסוה"ת. ומסיים (בהלכה ד') „הוא שהתורה אומרת אין עוד מלבדו כו“.

(30) תהלים קלו, ד.

(31) סה"מ תש"ד שם.

(32) נדה לא, א ובפרש"י.

(33) סה"מ תש"ד שם ע' 49, וע' 54.

(34) פסחים ק"ח, א.

(35) תהלים פו, ח.

(36) ב"ר פי"ז, ד.

(37) תהלים קד, לא.

(38) שם ק"ג, ב.

(39) ראה תו"א מקץ לו, ג. ובכ"מ.

(40) ישעי' ל, כ.

(41) פל"ו (מו, א).

(42) תניא רפ"ז.

(43) בראשית ב, ג – סיום וחותם הקריאה דפ' בראשית ביום שמח"ת.

(3) אבות פ"ב מי"ב. רמב"ם הל' דיעות ספ"ג. טושו"ע או"ח סרל"א.

(4) משלי ג, ו. וראה רמב"ם וטושו"ע שם. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ו ס"ב.

(5) משנה וברייתא סוף קידושין. כ"ה גירסת הש"ס כת"י (אוסף כתבי-היד של תלמוד הבבלי, ירושלים תשכ"ד) במשנה וברייתא הנ"ל. וכן הובא במלאכת שלמה למשנה שם. וראה גם יל"ש ירמ"י רמז רעו.

(6) ראה ברכות לד, ב. ב"ב עה, א. ויק"ר פי"ג, ג. ועוד.

(7) שבת קיט, ב.

(8) דברי הימים"א טז, כב.

הוספה בשורת הגאולה

מב.

ע"פ המדובר כמ"פ לאחרונה, אַז לויט אַלע סימנים שטייען מיר היינט אויף דעם שוועל פון דער גאולה, ווען ״הנה זה (משיח) בא״¹, ותיכף ומיד רגע לאח"ז – כבר בא.

דערפון איז אויך מובן בנוגע צו דער עבודה פון אידן וואָס פאָדערט זיך בשמחת תורה, והמשכה במשך כל השנה כולה, ובמיוחד בשנה זו – אַן עבודה דורכגענומען מיט דעם ענין פון גאולה און משיח. דאָס הייסט, אַז אַ אידן'ס אויפפירונג אין אַלע ענינים אין זיין טאָג טעגלעכן לעבן אויך בזמן הזה תיכף ומיד פאָר דער גאולה – איז מעין ובדוגמת דעם לעבן און הנהגה פון אידן בימות המשיח ממש.

[וואָס דאָס איז אויך די הדגשה המיוחדת בתקופה האחרונה בהנוגע דעם לימוד פון ״הלכתא למשיחא״, די הלכות וואָס זיינען נוגע צו דעם לעבן פון אידן בזמן הגאולה].

איינער פון די ענינים העיקריים לעתיד לבוא – איז געבראַכט פריער פון תניא) וואָס דעמאָלט וועט זיין די שלימות פון ״אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו״²; עס וועט נתגלה ווערן בכל העולם כולו אַז עס איז ניטאָ קיין מציאות אחרת זולתנו ית', ״אין עוד מלבדו״.

ובדוגמת זה פאָדערט זיך אויך אין דעם לעבן פון אַ אידן – אַז ער זאָל דערהערן און פילן בכל עניניו ממש, אַז ״אין עוד מלבדו״. דאָס הייסט: ניט בלויז אַז די כוונה און תכלית פון אַלע עניני העולם איז אלקות, ובמילא איז זיין עבודה אין אַן אופן וואָס ״כל מעשיך לשם

(1) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.
(2) ואתחנן ד, לה.

ישנו בהם מצד מציאותם (עוד לפני העבודה בפועל)⁵¹, וע"י העבודה בפועל ה"ז נמשך בגילוי.

ולהעיר, שעפ"ז יש לבאר גם סיפור הגמרא⁵² אודות המענה של המשיח לר' יהושע בן לוי על שאלתו, ״לאימת אתי מר״ – ״היום״, ולאחרי שר' יהושע בן לוי טען לאליהו, ״דאמר לי היום אתינא ולא אתא״ – (בתמי״), פירש אליהו את דבריו של המשיח, ״הכי אמר לך היום״⁵³ אם בקולו תשמעו״:

לכאורה, הי' משיח עצמו צריך לומר ״היום אם בקולו תשמעו״, ויתירה מזה, שהי' צריך לומר בסדר הפוך, ש״אם בקולו תשמעו״ יבוא, ״היום״ (ע"ד לשון הכתוב)⁵⁴, ״אם בחוקתי תלכו וגו' ואולך אתכם קוממיות״, ואעפ"כ, לא הקדים התנאי ד״אם בקולו תשמעו״, ולא

״לתקן״⁴⁴, ועי"ז, ״נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית״⁴⁵ – ״מ"מ, כיון ש״ימות המשיח״. הם תכלית ושלימות בריאת עולם הזה שלכך נברא מתחלתו״⁴¹, מובן, שמתחלת ברייתו יש בו בכח ובהעלם השלימות דימות המשיח.

ובלשון חז"ל⁴⁶, ״כל תולדות שבמקרא חסרים חוץ משנים, אלה״⁴⁷ תולדות השמים והארץ, ואלה⁴⁸ תולדות פרץ״, כלומר, אע"פ שהשלימות דימות המשיח (אלה תולדות פרץ גו' וישי הוליד את דוד״, דוד מלכא משיחא) היא נעלית יותר מהשלימות ד״תולדות השמים והארץ בהבראם״, מ"מ, נאמר בשניהם, ״תולדות מלא״ בשוה, כיון שהשלימות דימות המשיח ישנה כבר בכח ובהעלם בהתחלת הבריאה⁴⁹.

ועאכ"כ בנוגע לישראל שע"י עבודתם פועלים ומגלים בהעולם שלימותו האמיתית בימות המשיח – שכיון שהכח לזה הוא מפני ש״ישראל וקב"ה כולא חד״¹⁹, שלכן בכחם ויכלתם לפעול חידוש בהבריאה עד שנעשים בבחינת ״שותף להקב"ה במעשה בראשית״⁵⁰, מובן, שענין זה

(44) ראה ב"ר פי"א ובפרש"י.

(45) לי' חז"ל – שבת יו"ד, א. קיט, רע"ב.

וראה לקו"ש ח"י ע' 74 הערה 27. וש"נ.

(46) ב"ר פי"ב, ו. שמו"ר פ"ל, ג.

(47) בראשית ב, ד.

(48) רות ד, ית.

(49) להעיר גם ממארו"ל (ב"ר פ"ב, ד. פ"ח,

א) ״רוח אלקים מרחפת על פני המים, זה רוחו של מלך המשיח״, היינו, שבהתחלת הבריאה (עוד לפני המאמר ״הי אור״) היתה כבר ״רוחו של מלך המשיח״ ובעוה"ז דעשי״.

(50) להעיר, שגם בענין השותפות יש חילוקי

דרגות באופן ההתאחדות של השותפים, ועי"נשיאת חן בין השותפים (ובלשון הכתוב בס"פ בראשית ״ונח מצא חן בעיני הוי״״⁵¹), עד כדי כך שענין זה מודגש בשמו, ״נח״ אותיות ״חן״, מתבטל החילוק שביניהם. אבל אעפ"כ, אין זה דומה להעילוי דישאל עצמם – ״ישראל וקב"ה כולא חד״ ממש.

(51) ולהעיר גם מפס"ד הרמב"ם (הל' גירושין ספ"ב) שרצונו האמיתי דכאו"א מישראל הוא – ״להיות מישראל, לעשות כל המצוות כו"״.

(52) סנהדרין צה, סע"א.

(53) תהלים צה, ז.

(54) ר"פ בחוקותי.

(* להעיר מהשייכות דנח לעבודתם של ישראל - כמובן ממש בברכת זכרונות במוסף דר"ה ״וגם את נח באהבה זכרת כו"״ (ראה המשך תער"ב ח"א פר"א).

(** שם הוי' דייקא, לא רק שם אלקים,

בראשית ברא אלקים״.

הזכירו כלל, אלא אמר בפשטות שיבוא "היום", ותו לא?!

ויש לומר הביאור בזה – ע"פ האמור לעיל שהשלימות דימות המשיח ישנה כבר מצד הבריאה עצמה ומצד ישראל עצמם, ולכן, כששואלים אצל משיח "לאימת אתי מר", המענה הוא "היום", מבלי שיצטרכו להוסיף דבר; ורק כשרואים שבפועל עדיין "לא אתא", בהכרח "לתרין" הקושיא היתכן שלא נתקיימו דברי המשיח שיבוא "היום", ע"י ההוספה ד"אם בקולו תשמעו", שכנראה, רצונו של הקב"ה (שיוסיפו עוד יותר בהענין) ד"בקולו תשמעו".

ז. עפ"ז יש להוסיף ביאור בהשייכות ד"אתה הראת לדעת גוי אין עוד מלבדו" (מעין ודוגמת השלימות דימות המשיח) לשמח"ת:

כיון שבשמח"ת נעשה כבר הגילוי והקליטה בפנימיות דעניני ר"ה, "זה היום תחלת מעשיך וזכרון ליום ראשון"⁵⁵, שנעשה חידוש התהוות הבריאה כולה עי"ז שישראל מכתירים את הקב"ה למלך, "מלך ישראל"⁵⁶, ועי"ז "מלך על כל הארץ"⁵⁷ – ה"ז באופן שניכר ומתגלה כח הפועל בנפעל, וכנוסח התפלות דר"ה: "וידע כל פעול כי אתה פעלתו", גם בעולם העשי"ה⁵⁸, שזהו תוכן הענין ד"אתה

הראת לדעת גוי אין עוד מלבדו", כמו הגילוי במתן-תורה, ועד להגילוי בתכלית השלימות שבימות המשיח, שנעשה תיכף, "היום" כפשוטו⁵⁹.

ומודגש גם בקריאת היום בתורה – "לכל האותות והמופתים אשר שלחו ה' לעשות בארץ מצרים", ועד"ז בגאולה העתידה לבוא, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁶⁰, ע"י "גואל ראשון (משה) הוא גואל אחרון"⁶¹; ומיד לאח"ז "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" – שרומז על "השמים החדשים והארץ החדשה"⁶² שבימות המשיח, שאז תתגלה השלימות ד"אלה תולדות השמים והארץ בהבראם".

ונמצא, שאין זה שמחברים ב' קצוות, ב' דברים רחוקים זמ"ז מן הקצה אל הקצה, ענין הכי נעלה ("האותות והמופתים גוי", ועד ל"אתה", עצמות א"ס ב"ה), והמשכתו למטה במציאות עולם (כנ"ל ס"ד-ה), כי אם, שמתגלה בעולם מציאותו האמיתית, היינו, שאין זה דבר נוסף על מציאות הבריאה, כי אם, התגלות מציאות הבריאה לאמיתתה ובשלימותה, שרואים בגלוי שהיש הגשמי מתהווה בכל רגע ממהותו ועצמותו של המאציל ב"ה

(59) להעיר, שהפסוק "היום אם בקולו תשמעו" הוא בהמשך להפסוק "בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו" שאמר אדה"ר בר"ה כשהכתיר את הקב"ה למלך על כל העולם (והר ח"א רכא, ב. ח"ג קו, ב. ועוד. וראה פרד"א פ"א).

(60) מיכה ז, טו.

(61) ראה לקו"ש ח"א ע' 8 ואילך. וש"נ.

(62) ישע"י טו, כב.

במשך כל השנה (כנ"ל שמשמח"ת נמשך על כל השנה) – ובמיוחד אצל מחנכים ומנהלים בכלל, ובפרט אצל השלוחים של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר – שעבודתם ושליחותם המיוחדת מורכבת מהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, וגם – במיוחד – העבודה והשליחות להביא את משיח צדקנו בפועל ממש⁶⁴, כולל – על-ידי שימת הדגשה מיוחדת על

ענין החינוך של ילדי ישראל שנקראים "משיחי".
ויהי רצון, שכל יהודי וכל בני"י, כולל – ילדי ישראל, יחגגו את ההקפות דשמח"ת ביחד עם הקב"ה בעצמו – כמאמר חז"ל⁴⁷, "עתידי הקב"ה לעשות מחול לצדיקים. . . וכל אחד ואחד מראה באצבעו כו' ואמר⁴⁸ ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו". ותיכף ומיד ממש.

(46) ולהעיר ש"שליח" בצירוף עשר (כחות) הוא בגימטריא "משיח" – ראה בארוכה משיחות ליל שמח"ת תשמ"ו (לקו"ש חכ"ט ע' 358 (לקמן ע' 334) ואילך).

(47) תענית בסופה.

(48) ישע"י כה, ט. אחד מ"ז הפסוקים שאומרים קודם הקפות (וראה לעיל ס"א).

בשמחת תורה - שאודות ימות המשיח כתוב ש"לא ילמדו עוד איש את רעהו כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולים"³⁹; ולכן גם ההנהגה בשמחת תורה היא מעין ובדוגמת זה.

ד. ענין זה מודגש במיוחד בתינוקות של בית רבן דדורנו זה - שנקראים (בהסכמת גדולי ישראל) בשם "צבאות השם":

השם "צבאות השם" מורה - שהילדים מסורים ובטלים לגמרי להקב"ה, בדוגמת (ויותר מכך) "חיללים" אל "מפקדיהם". ועד כלשון הכתוב ביצי"מ⁴⁰ - "הוציא ה' את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם", אף נעלה יותר מהמדידות והגבלות של "צבא"⁴¹.

מזה מובן, שבילדי ישראל - ילדים וילדות - דדורנו זה, ניכר עוד יותר בגלוי איך שהם "משיחי", "משיחי" של הקב"ה עצמו. שזה מהווה ההכנה והקדמה קרובה להתגלות המשיח הכללי דכל בני"י, בגאולה האמיתית והשלימה.

(39) ירמ"י לא, לג.

(40) בא יב, נא.

(41) כולל גם לא ההגבלות של צבא ישראל - דוקא מבן עשרים שנה ומעלה, שהרי ב"צבאות השם" נכללים כל ילדי ישראל, גם התינוקות שזה"ע יצאו לאור העולם * (ע"י ה"שיר המעלות" וכיו"ב שמסביבם). ויתירה מזו י"ל - אפילו עובר במעי אמו (ש"מלמדין אותו כל התורה כולה" - נדה ל, ב). ע"ד ובדוגמת ב"צבאות השם" שיצאו מארץ מצרים - ש"אפילו עוברין שבמעי אמן אמרו שירה" (סוטה ל, ב).

(* ועד"ש שבט לוי שנמנה "מבן חודש ומעלה" ועד "מן הבטן" (במדבר ג, טו ובפרש"י שם. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 251 ואילך. ע' 256 ואילך).

לתורה⁶², שלכן בכחם וביכלתם לפעול ריקוד והגבהה בתורה.

ויש לומר, שענין זה הוא בהדגשה יתירה בהקפות דיום שמח"ת⁶³ שנוהגים להקיף התיבה שלש וחצי פעמים⁶⁴ (ולא שבע פעמים, כבליל שמח"ת ובליל שמע"צ) - שבזה מודגש שפעולתן של ישראל בענין ההקפות אינה אלא "מחצית" בלבד ("חצי" משבע הקפות), ואילו ה"מחצית" השני' דההקפות נעשית ע"י הקב"ה (ע"ד ובדוגמת הענין ד"מחצית השקל", שפעולתן של ישראל היא "מחצית" בלבד, וה"מחצית" השני' נעשית ע"י הקב"ה, ובצירוף שניהם נעשה "שקל הקודש"⁶⁵), כיון שישראל הם "תאומתו" של הקב"ה⁶⁶, ועד ש"ישראל וקב"ה כולא חד", מציאות אחת שלימה, כפי שמתגלה בשמח"ת, במעמד ומצב ד"ישראל ומלאכ בלחודוהי"⁶⁷.

ה. ע"פ האמור לעיל, מובן, שהשמחה דשמח"ת שעיקרה בהקפות קשורה עם הגילוי דימות המשיח⁶⁸, כמודגש בכל י"ז הפסוקים שאומרים

שמציאותו הוא מעצמותו ואינו עלול מאיזה עילה שקדמה לו ח"ו, ולכן הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין ואפס המוחלט כו"⁶⁹, שזהו התוכן ד"אתה הראת לדעת גו' אין עוד מלבדו".

ועד"ו (ובמכ"ש וק"ו) בנוגע לשמחה והריקודים דהקפות (לאחרי הקדמת פסוקי "אתה הראת") - שאין זה חיבור ב' קצוות, ענין שלמעלה מהשכל שנמשך וחודר עד לעקב שברגל (כנ"ל ס"ג), כי אם, שמתגלה המציאות האמיתית ד"ישראל וקב"ה כולא חד", שכל מציאותו עד להעקב שברגל היא "חד" עם קב"ה⁶⁴, ולכן, ע"י הריקוד בעקב שברגל מגבי' (לא רק את הגוף, הלב (מדות) והראש (שכל), אלא גם) את ה"חיות, כפתגם הידוע⁶⁵ שיהודי נעשה ה"רגלים" דהס"ת שעל ידו נעשה הריקוד בהס"ת, שבזה מודגשת מעלתן של ישראל שלמעלה מהתורה⁶⁶ (שמחשבתן של ישראל קדמה אפילו

(62) אגה"ק ס"כ (קל, סע"א) ואילך.

(64) להעיר גם מלשון הכתוב (בהעלותך יא, כא) "שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב" - דיש לומר, שרומז גם על החיבור דה"רגל" עם "אנכי", "אנכי הו' אלקיך".

(65) ראה סה"ש תש"ד ע' 36.

(66) להעיר גם מהביאור בלשון הזהר הידוע "תלת קשרין מתקשראן דא בדא, ישראל באורייתא ואורייתא בקב"ה" (זהר שבעה ערה 19), אע"פ שבין ג' דברים יש רק ב' קשרים - כיון שמלבד הקשר דישראל עם קב"ה ע"י התורה, ישנו הקשר דישראל עם קב"ה שלמעלה מהתורה, ועד שישראל ממשכיכים גילוי האוא"ס בתורה (ראה ד"ה פתח ר"ש תשל"ד (סה"מ מלוקט ח"ג ע' קנה"ו)).

ו"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁴²: כשם שאו "יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים"⁴³, כך "צבאות השם" דדורנו זה יצאו מהגלות הנוכחית לגאולה האמיתית והשלימה ותיכף ומיד ממש.

וכולל ובמיוחד ילדי בני"י שנמצאים כעת פה, שהתחנכו - בשנה שעברה ובודאי ימשיכו בזה - באופן שכאשר מעיפים עליהם מבט רואים "משיח". ובפרט כשילדים אלה ורקדים בהקפות דשמיני עצרת ושמחת תורה.

ה. כיון שכך - ובכדי לזרו יותר את הגאולה, שתבוא בהקדם הכי אפשרי עד תיכף ומיד ממש - הרי מתאים, שכל התינוקות של בית רבן שנמצאים כעת כאן יאמרו (כל אחד מהם וכולם יחד) "לחיים".

וגם המחנכים, מלמדים ומנהגלים של "צבאות השם" שישתתפו בזה על-ידי שינגנו (ביחד עם הילדים) הניגון שקשור עם "צבאות השם" [כמנהג העולם שלצבא יש "הימנון" ("מארש"), ניגון משלהם; והרי צ"ל "אולת לקרתא הלך בנימוסי"⁴⁴]. ובודאי כל הקהל יסייע בזה, ויחשיבו זאת כזכות עבורם, כיון שעל-ידי הילדים נמשך גם בהם התואר שבו מכונים הילדים - "משיח"⁴⁵.

ומזה שואבים אח"כ כח לעבודה

(42) מיכה ז, טו.

(43) בא יב, מא.

(44) שמו"ר פמ"ו, ה. ועד"ו בב"ר פמ"ח, יד.

וראה גם ב"מ פו, ב.

(45) וכידוע שבכוא"א מישראל ישנו ניצוץ משיח (מאור עינים ס"פ פינחס).

לפני הקפות, ש,מביאים טעמים על השמחה:⁷⁴

לכל לראש - הפסוק הראשון, "אתה הראת לדעת גוי אין עוד מלבדו", שקאי על הגילוי דמ"ת, ששלימותו תהי בימות המשיח, כנ"ל; ועד להפסוק האחרון, "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים"⁷⁴ - מהיעודים דימות המשיח⁷⁵, ורומז גם על השלימות דגילוי אלקות - "ציון", מלשון סימן, שאינו מציאות בפ"ע, אלא "סימן" על המציאות דאלקות, כמו "אנא סימנא בעלמא"⁷⁶, ו"ירושלים", "ע"ש יראה וע"ש שלם"⁷⁷, שלימות היראה⁷⁸, יראת בוש, שפועלת קירוב ויחוד דהירא עם זה שיראים ממנו, ובפרטיות יותר - ב' אופנים ודרגות בגילוי אלקות לעתיד לבוא, כידוע⁷⁹ ש"ציון" היא בחי הפנימיות ו"ירושלים" היא בחי החיצונית, פנימיות המלכות והיצונית המלכות⁸⁰, "כתר עליון איהו כתר מלכות"⁸¹; ומ"ציון" ו"ירושלים" נמשך גם בכל העולם ע"י "תורה" ו"דבר הוי".

(74) ישע"י ב, ג.

(75) כמ"ש בהתחלת הענין, "והי' באחרית הימים נכון יהי' הר בית ה' בראש ההרים גוי ונהרו אליו כל הגוים והלכו עמים רבים גוי כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים".

(76) חז"א רכה, א.

(77) תוד"ה הר - תענית טז, א (מב"ר פנ"ו, יו"ד).

(78) ראה לקו"ת פ' ראה כט, ד. דרוש ר"ה ס, ב. ובכ"מ.

(79) ראה לקו"ש חט"ו ע' 234 ואילך. וש"נ.

(80) ראה לקו"ת במדבר ט, א. יהל אור ע' תקעה ואילך.

(81) תקו"ז בהקדמה (יו, א).

היהידי שישנו - הוא, "לשמש את קוני"י"³¹.

- ועפ"ז אולי יש לומר הביאור בהעיקוב המבהיל של הגאולה - שזהו מצד זה שהיתה חסרה בכנ"י שלימות בהדרגה דעבודה באופן של "אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני"י, שדוקא ע"ז מגיעים להגאולה אשר תהי' באופן זה (של "אין עוד מלבדו")³². - עכשיו כבר הוסר גם עיכוב זה, ובמילא הרי "הכל מוכן לסעודה", סעודת לויתן ושור הבר ויין המשומר³³ בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

ג. להאמור לעיל יש שייכות מיוחדת לילדי בנ"י, תינוקות של בית רבן, כמאמר חז"ל³⁴: "אל תגעו במשיח"י³⁵ אלו תינוקות של בית רבן".

אחד מהביאורים בזה (נוסף להפירוש (31) דוגמא לדבר - החילוק בין זהב ותחש, דאף ששניהם נבראו בשביל המשכן (והמקדש), הרי בנוגע לזהב אמרו חז"ל "כ"ר פט"ז, ד. שמו"ר רפ"ה), "לא ה' העולם ראוי להשתמש בזהב ולמה נברא בשביל המשכן ובשביל ביהמ"ק", והיינו שבוהב קיימת האפשרות להשתמש בו בעניני חול (לא ה' העולם ראוי כו' אלא כו'), משא"כ בנוגע לתחש - הרי "לפי שעה נודמן לו למשה ועשה ממנו משכן" (שבת כח, ב), היינו שכל מציאותו אינה אלא ההשתמשות בו בשביל המשכן.

(32) עפ"ז אולי יש לבאר הדיוק בלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר (שיחת שמח"ת תרפ"ט), "צריכים רק לצחצח את הכפתורים": ענין הכפתור הוא - שמחבר שני חלקי הבגד, שאף שמצ"ע יתכן ענין של פירוד ביניהם, הרי ע"י הכפתור מתחברים ומתאחדים יחדיו.

(33) ראה ברכות לד, ב. ב"ב עה, א. ויק"ר פ"ג, ג. ועוד.

(34) שבת קיט, ב.

(35) דברי הימים א טז, כב.

במפרשים³⁶): החינוך של תינוקות של בית רבן צריך להיות באופן שהתינוקות נעשים חדורים לגמרי בתוך תוכם עם הענין והנקודה של "משיח"³⁷, כך, שכאשר רק נותנים מבט על ילד יהודי, מה רואים? - משיח!

כל מציאותם היא "משיח" - הגילוי ד, "אתה הראת גוי אין עוד מלבדו".

ויש לקשר זה גם עם העובדה שבשמח"ת - הקשורה במיוחד עם משיח כנ"ל - מצינו הדגשה במנהג ישראל, שגם תשב"ר חוגגים ורוקדים עם התורה (וע"י השמחה רבה שלהם בשמח"ת - מתגלה עוד יותר איך שהם "משיח"י³⁸).

ואדרבה: כיון שעיקר השמחה דשמחת תורה אינה ע"י לימוד התורה, אלא דוקא באמצעות ריקוד עם התורה - ריקוד עם הספרי תורה כפי שהם מכוסים במפה ומוכתרים בכתר תורה, שאז בכלל לא שייך ללמוד בה - הרי מובן, שאז מודגש בעיקר השייכות של התורה לכל בני - מהגדולים ועד הקטנים והכי קטנים - בשווה ממש.

ויש לומר, שזה גם קשור עם השייכות והגילוי המיוחד של משיח

(36) "סדרך תינוקות למושחן בשמן" (פרש"י), או "ע"ש גדולתן וחשיבותן כדאמרי' למשחה לגדולה, כדמסיק שאין בהן הבל של חטא" (תדא"ג מהרש"א).

(37) להעיר, שבגמ' שבת שם לפנ"ז מובא המאמר ד, "לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביטלו בה תשב"ר", שזוה מובן, שע"י הלימוד דתשב"ר נפעל בנין ירושלים, שהרי כשבתלה הסיבה בטל המסובב. ועפ"ז תומתק עוד יותר השייכות ד, "משיח" בפשוטות לתשב"ר.

(38) להעיר דמשיח אותיות ישמה (בעה"ט פינחס כה, יב).

מציאות אחרת זולתו ית', „אין עוד מלבדו“.

ובדוגמת זה נדרש גם בחייו של יהודי - שיחוש וירגיש בכל עניניו ממש, ש„אין עוד מלבדו“. זאת אומרת: מלבד זאת שהכוונה והתכלית דכל עניני העולם היא אלקות, ובמילא עבודתו היא באופן ש„כל מעשיך לשם שמים“²⁶, ו„בכל דרכיך דעהו“²⁷, אבל ישנה מציאות של „חול“, „מעשיך“ ו„דרכיך“ (רק - תכליתם הוא קדושה), אלא יתירה מזו: שעניני העולם עצמם הם אלקות, ובמילא לא „נרגשת“ מלכתחילה שום מציאות כלל, כי „אין עוד מלבדו“.

ויש לומר, שזוהי ההוספה והחידוש בהגירסא במשנה וברייתא²⁸, „אני לא נבראתי אלא לשמש את קונינו“²⁹, לגבי הגירסא הנפוצה „אני נבראתי לשמש את קוני“: „אני נבראתי כו“ - מדגיש, שישנה איזו מציאות שנבראה, אלא כל הכוונה והתכלית של בריאתה היא לא יותר מאשר „לשמש את קונינו“: „אני לא נבראתי כו“ פירושו³⁰ - שמציאות של אדם כשלעצמה לא קיימת כלל („אני לא נבראתי“), הענין

לאחרונה, שלפי כל הסימנים נמצאים אנו כיום על סף הגאולה, כאשר „הנה זה (משיח) בא“²³, ותיכף ומיד רגע „לאחז“ - כבר בא.

ב. מזה מובן גם בנוגע לעבודתו של יהודי שנדרשת בשמחת תורה, והמשכה בכל השנה כולה, ובמיוחד בשנה זו - עבודה שחדורה עם ענין הגאולה ומשיח. היינו, שהנהגתו של יהודי בכל הענינים בחיי היום-יום שלו גם בזמן הזה תיכף ומיד לפני הגאולה - היא מעין ובדוגמת חיי הנהגת בניי בימות המשיח ממש.

[וזהו גם ההדגשה המיוחדת בתקופה האחרונה בהנוגע להלימוד ד„הלכתא למשיחא“²⁴, ההלכות שנוגעות לחיי בניי בזמן הגאולה²⁵].

אחד מהענינים העיקריים לעתיד לבוא - הוא (כמובא לעיל מתניא) שאז תהי השלימות ד„אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו“: בכל העולם כולו יתגלה איך שאין שום

(23) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

(24) להעיר, שבשמחת שנה זו מסיימים לימוד ספר הרמב"ם (כפי שנחלק לג"פ ליום), שבי פרקים האחרונים שבו* תוכנם הלכות מלך המשיח, עד לסיומם ממש בפסוק (ישעי' יא, ט) „כי מלאה הארץ דיעה את ה' כמים לים מכסים“ ו„מתכיפין התחלה להשלמה“ (נוסח „מרשות“ לחתן בראשית) - „יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון והוא מציא כל נמצא וכו“ „שהו ע"ד „אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו“, ראה לקמן בפנים.

(25) ראה סה"ש ה'תנשא" ח"ב ע' 93-690

(* חלק משיעור רמב"ם היומי דשמחת, שקשור ושייך לתוכן היום, כנ"ל ס"א.

„בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך“⁹⁰ - דרגתו של דוד כפי שהוא „עבדך“, ענין הביטול, בבחי' מרכבה, שלכן זכה להיות רגל רביעי דהמרכבה⁹¹, ועד שנעשה „משיחך“, דוד מלכא משיחא, ובוזו גופא - „פני משיחך“, הפנימיות ד„משיחך“.

„כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו“⁹² - עבודת הכהנים בביהמ"ק בהיותם לבושים בגדי כהונה, ועבודת הלויים (חסידך), כמ"ש בפרשתנו (פרשת ברכה⁹³), וללוי אמר תומיך ואוריך לאיש חסידך) בשירה וזמרה.

„קומה ה' למנוחתך אתה וארון עוזך“⁹⁴ - המנוחה האמיתית (מנוחת הקב"ה) בהמקום שבתר להשרות שכינתו, בית המקדש⁹⁵ הנצחי, „מקדש אדניי כוננו ידיך“⁹⁶, שבו מתגלה „אתה“, „אתה הראת לדעת“, ע"י הארון, ובכל תוקף הגילוי, „ארון עוזך“.

„ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויבך וינוסו משנאיך מפניך“⁹⁷ - שאף שהיתה מציאות ד„אויבך“ ו„משנאיך“ שהתנגדו להגאולה ובנין ביהמ"ק, מתהפכת (מתחיל מביטול

התנגדותם ע"י ש„יפוצו“ ו„ינוסו“, אבל אינם בטלים, אלא אדרבה - מתהפכים) לטוב.

„ויהיו נא אמרינו לרצון לפני אדון כל“ - כולל גם האמירה ד„ויאמר משה“, כולל משה שבכאו"א מישראל⁹⁸, שהיא „לרצון לפני אדון כל“, ובמילא פועלת פעולתה.

„ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום“⁹⁹ - הגילוי דמ"ת, „אין עוז אלא תורה“¹⁰⁰, וכן ענין ה„שלום“, ש„התורה ניתנה לעשות שלום בעולם“¹⁰¹, ועאכו"כ בנוגע לישראל, „יברך את עמו בשלום“, ועד להשלימות ד„שלום“ לעתיד לבוא.

„ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד“ - התגלות מלכותו של הקב"ה בכל פרטי הדרגות דעבר הוה ועתיד, „לעתיד לבוא שכל המלוכה שלו“¹⁰³.

„ואמרו הושיענו אלקי ישענו וקבצנו והצילנו מן הגוים להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך“¹⁰⁴ - תפלתם של כל ישראל יחד („ואמרו“ לשון רבים), האנשים והנשים והטף, על הגאולה.

„יהי ה' אלקינו עמנו כאשר ה' עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו“¹⁰⁵ - כפירוש כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹⁰⁶ ש„הגם שאין אנו יכולים

(90) תהלים קלב, יו"ד.

(91) וזה ח"א רמח, ב. ח"ג רס"ב, ב.

(92) שם, ט.

(93) לג, ח.

(94) תהלים שם, ח.

(95) להעיר, שג' פסוקים אלו - „קומה ה' גו“, „כהניך גו“, „בעבור דוד גו“ - אמרם שלמה בחנוכת ביהמ"ק (פי' הרד"ק עה"פ - מדה"ב ו, מא"מב).

(96) בשלח טו, יז. וראה זח"ג רכא, א.

(97) בהעלותך יו"ד, לה.

(98) ראה תניא רפמ"ב.

(99) תהלים כט, יא.

(100) שהש"ר פ"א, ד. פ"ב, ג.

(101) רמב"ם הל' חנוכה בסופן.

(102) בשלח טו, יח.

(103) פרש"י עה"פ (שם, יז).

(104) דה"א טז, לה.

(105) מ"א ח, נז.

(106) לקו"ד ח"ד תרצא, ב. ועוד.

להידמות לאבותינו", מבקשים ובטוחים ש"יהי גוי עמנו כאשר הי' עם אבותינו גוי"¹⁰⁷, ויושיענו מן הגלות כו'.

"יהי שם הוי' מבורך מעתה ועד עולם"³⁸ - המשכה וגילוי ד"ש הוי"ו באופן נצחי, "עד עולם" מלשון נצחיות.

"יהי כבוד הוי' לעולם ישמח ה' במעשיו"³⁷ - ש"כבוד הוי"ו (הארה, כמו שם) נמשך ומתגלה "לעולם", ו"ישמח הוי' במעשיו" שע"י "מעשיו" שנתהו מעצמותו ומהותו ית' ניתוסף שמחה בשם הוי'.

"אין כמוך באלקים אדני ואין כמעשך"³⁵ - הגילוי ד"אין כמוך" גם בהדרגות הקשורות עם מציאות "הטבע" ו"כל בריותיך" (תוכן השמות דאלקים ואדני, כנ"ל ס"ה), עד "למעשיך".

והכח לזה - "לעושה נפלאות גדולות לבדו", עד לבחי "אתה", "אתה הראת לדעת גוי אין עוד מלבדו". ומסיימים "אב הרחמים הטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים"¹⁰⁸, כי כך לבד בטחנו מלך א-ל רם ונשא אדון עולמים".

וע"פ מנהג חב"ד בשנים האחרונות מוסיפים לאח"ז הפסוקים¹⁰⁹, "והי' זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה

107 להעיר גם מהמבואר בד"ה יהי הוי' אלקינו עמנו תרנ"ח ותרפ"ה, שהבקשה היא ש"יהי הוי' אלקינו עמנו" בעבודה דקיום התומצ' בגשמיות, "כאשר הי' עם אבותינו" בעבודה הרוחנית דמרכבה לאלקות כו'.

108 תהלים נא, כ.

109 ויצא כה, יד.

ונגבה ונברכו בך כל משפחות האדמה וברעך" - שכל ענינים אלו נעשים באופן של פריצת גדר, ועד שנמשך ונפעל גם ב"כל משפחות האדמה", כמ"ש¹¹⁰, "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה גוי לעבדו שכס אחד".

ט. ובכל הנ"ל יש הדגשה מיוחדת בשנה זו - הן מצד המעלה דכללות השנה, והן מצד מעלת הקביעות דשמח"ת בימי השבוע:

המעלה דכללות השנה - שנת תש"נ, "תהא שנת נסים"¹¹¹, נס הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שע"ז ניתוסף עוד יותר בהדגשת השייכות דשמח"ת לימות המשיח שבכל שנה.

ויש להוסיף, שיום שמח"ת בא לאחר שכבר עברו ג' שבועות בשנת נסים, אשר, אפילו שבוע אחד (כל שבוע ימי השבוע) כולל כל ימי השנה, ועאכו"כ ג' שבועות, אופן של "חזקה" (בתלת זימני הוי חזקה¹¹²), וכבר נכנסים לשבוע הרביעי, שרומז על השלימות דרגל הרביעי שבמרכבה, דוד מלכא משיחא, ועד שנעשה הכנה קרובה

110 צפני ג, ט. וראה רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

111 ויש שמוסיפים גם מספר האלפים - ה' אלפים תש"נ - השנה תהא שנת נסים, שכוללים כל משך הזמן מהרגע הראשון דהתחלת הבריאה, כי, השלימות דימות המשיח (שנת נסים) שייכת להתחלת הבריאה, כמבואר לעיל (ס"ו) בהשייכות ד"אלה תולדות השמים והארץ" ל"אלה תולדות פרץ".

112 ב"מ קו, רע"ב. וש"נ. - ולהעיר שבשיעורי הרמב"ם דשמע"צ ושמח"ת נתבאר פרטי דיני חזקה בשדות ג' שנים (הל' טוען ונטען פ"א ואילך).

בתניא¹⁴, שלע"ל יהי' גילוי אלקות באופן של ראי', "בלי שום לבוש" (ולא יכנף עוד מוריק והיו עיניך רואות את מוריק¹⁵), אשר "כבר הי' לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה כדכתיב אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, הראת ממש בראי' חושית כו" [ויש לומר, שבוה מוסיף אדמו"ר הזקן ביאור איך ע"י מעשינו ועבודתנו בזמן הזה¹⁶ פועלים (הגילוי אלקות באופן של ראי' (בהגאולה), והשלימות בזה (שבמ"ת הי' רק "מעין זה") תהי' לע"ל, כאשר (כ"י) "מציון תצא תורה גוי".

ועד"ז הפסוקים שלאחרי זה, שבכללות הם ביאור על החיבור דאלקות שלמעלה מהעולם עם העולם¹⁷, ששלימות ענין זה תהי' בגאולה האמיתית והשלימה.

וכיון ששמחת תורה היא מהמועדים בחודש תשרי¹⁸, שהנם מועדים¹⁹ כלליים

14 פל"ו (מו, א).

15 ישע"ל, כ.

16 כמבואר בהמשך הענין ברפ"ז, ש"תכלית השלימות הוה של ימות המשיח ותחיית המתים שהוא גילוי אור א"ס ב"ה בעוה"ז הגשמי תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות כי הגורם שכר המצוה היא המצוה בעצמה כי בעשייתה ממשך האדם גילוי אור א"ס ב"ה מלמעלה למטה להתלבש בגשמיות עוה"ז כו", אשר עי"ז ש"כבר הי' לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה", נמשך הכח לפעול כן ע"י "מעשינו ועבודתנו" (וע"ד מאחז"ל (סנהדרין צא, א) בנוגע לע"ל - דלא הוי חיי דהוי חיי לא כ"ש").

17 נתבאר בפרטיות בהתוועדות.

18 ובוה גופא - הסיום והחותם של כל מועדי חודש תשרי, ש"בחודש תשרי יום שמח"ת כלל גדול יותר הכולל כל חודש החודש תשרי כו" (סה"מ תרנ"ד ע' לו. תש"ב ע' 49).

19 ראה סה"מ תקס"ו ע' שעט. אוה"ת סוכות

על כל השנה כולה²⁰ - מובן, שהדגשת ענין הגאולה ומשיח שבשמחת תורה נמשך אח"כ על ובכל השנה כולה.

ובהדגשה מיוחדת בשנה זו - שנת ה'תשנ"ב, ר"ת הי' תהא שנת נפלאות בה²¹, שכוללת לכל לראש את נפלאות הגאולה²², ובפרט ע"פ המדובר כפ"מ

ע' אתשנו. ברכה ע' א'תתסו. סה"מ תרנ"ד שם. תרנ"ו ע' רעה. תש"ב שם.

20 ובא בהמשך לשמיני עצרת הקשור במיוחד עם הגאולה (כנ"ל הערה 1), ושמיני מלשון שומן (נסמן בס' המאמרים-מלוקט ח"ב ע' קמ), הוא ה"אסענציי"ע של כל הענינים.

21 "בה" דייקא, דאע"פ ש"נפלאות" (מלשון פלא) הן בבחי' הבלדה, ה"ה נמשכות "בה", בבחי' פנימיות.

22 להעיר ש"נפלאות" הוא נוי' פלאות (זח"א רסא, ב). שרומז לשנת היובל (שהיא שנת החמישים), אשר גם זה הוא מהחידושים לע"ל אפילו לגבי יצי"מ ("נפלאות" - נוי' פלאות - גם בערך להנפלאות דיצי"מ (ראה אוה"ת נ"ך עה"פ ע' תפו. וש"נ)). כי אף שגם בכיבוש יהושע נהגו היובלות, כיון שאו היו "כל יושבי עלי" (ערכין לב, סע"ב. רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"י ה"ח), מ"מ השלימות ד"כל יושבי עלי" - כל בני מכל הדורות כולם - תהי' דוקא לע"ל, כאשר יחיו המתים.

ולהעיר, שענין זה נרמז גם בהר"ת דאות ב' - "בכל מכל כל", שהוא בגימטריא "קבץ" (ראה ה' חת"ס לבי"ב יז, א).

(* כן הובא הלשון (באידיש) במאמרי חסידות (אוה"ת בלק ע' תתקכו, בשם אדה"ז), אף ש(רובם) נכתבו בלשון הקודש (לא כמו אמירתם בלשון אידיש, כהובא באגה"ק סכ"ה בנוגע להבעש"ט. ולהעיר ש"הראת שם הוא "בלי"א, ויש לפרשו: "בלשון אידיש" (ולא "בלשון אשכנז"). המורה על הפיכת לשון זו ללשון יהודית ("אידיש"), השייכת ליהודים ("אידיש"), ולא "זשאגראן", שפירושו - שהלשון טפילה ללשון אחרת].

שמחת תורה ב

הקשר דפסוקי „אתה הראת“ לגאולה והשייכות לתשב"ר הנק' „משיחי“

א. לשמחת תורה יש שייכות מיוחדת עם הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקוני - כפי שאומרים בפיט (שישו ושמהו בשמחת תורה) בשמחת תורה לאחר קריאת התורה: „אגיל ואשמח בשמחת תורה בא יבוא צמח³ בשמחת תורה“⁴.

וכמרומו גם בפסוקים שאומרים לפני הקפות (שמביאים טעמים על השמחה⁵) - מ„אתה הראת“ עד „כי מציון“: הסיים - הפסוק האחרון מכל הי"ז (י"ז בגימטריא טוב, „אין טוב אלא בגאולה האמיתית והשלימה.

החל מהפסוק הראשון⁶ „אתה הראת לדעת כי הוי' הוא האלקים אין עוד מלבדו“: השלימות ד„אתה הראת לדעת גוי“ שהי' בעת מתן-תורה - תהי' לעתיד לבוא. כמו שאדמו"ר הוקן מברא

(6) אבות פ"ו מ"ג, הובא בסה"מ שם.

(7) ישעי' ב, ג.

(8) כמ"ש בהתחלת הענין „והי' באחרית הימים נכון יהי' הר בית ה' בראש ההרים גוי' ונהרו אליו כל הגוים גוי' והלכו עמים רבים גוי' כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים“.

(9) נוסף לזה שתוכן הפשוט של כמה פסוקים קשור עם ענין הגאולה.

(10) ר"ה ג, א. הובא בפרש"י עה"ת לך יח, טו.
(11) ראה פרש"י ר"ה שם: שמצינו בכמה מקומות אם ממש לשון כאשר.

(12) בישעי' שם „כי“ ממש בלשון „דהא“, בתור נתינת טעם למ"ש לפניו „והלכו עמים רבים גוי“ „אבל בנדוד" שהפסוק „כי מציון גוי“ בא בהמשך לט"ו הפסוקים שלפניו - יל"פ (ע"ד הרמו עכ"פ) גם שה„כי“ הוא מלשון „כאשר“, והיינו בתור תנאי למ"ש בכל הפסוקים שלפניו.

(13) ואתחנן ד, לה.

משיחות ליל שמחת תורה קודם הקפות ה'תשנ"ב. נדפס בסה"ש תשנ"ב ח"א ע' 37 ואילך. תרגום מאידית.

(1) ולהעיר ממאחז"ל (תענית ה, ב) „גדול יום הגשמים כיום קיבוץ גליות“ (נת' בדי"ה גדול יום הגשמים דשמחת תע"ג (סה"מ תער"ב ע"ו ע' קצח ואילך)), והרי שמח"ת הוא יו"ט שני של שמע"צ (יום התחלת הזכרת הגשמים), ועד שבארץ ישראל שמח"ת הוא ביום שמע"צ.

וכמרומו גם בשמו „שמיני (עצרת)“ - ששמיני מורה על ענין הגאולה, כמאחז"ל (ערכין יג, ב) דכינור „של ימות המשיח שמונה“. וראה כלי יקר ר"פ שמיני. לקו"ש ח"ז ע' 93 ואילך. ובכ"מ.

(2) ראה שיחת שמח"ת תרנ"ב (ספר השיחות תורת שלום ע' 2) - מלפני מאה שנה: „בש"ת הוא התגלות יחידה שבנפש, מעין לעתיד לבוא שלא ילמדו איש את רעהו“. וראה לקמן סוף סעיף ג.

(3) שמו של משיח (ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד. וראה זכרי' ג, ה, ו, יב „איש צמח שמו“). וכפי שאומרים גם בנוסח הושענות דהושע"ר).

(4) „משיח יבוא בזכות השמחה בתורה“ (סידור יעב"ץ).

(5) סה"מ תש"ד ע' 54.

לדרגא החמישית - „חמישית לפרעה“, ד„אתפריעו ואתגליין מיני' כל נהורין“¹¹³.

ומעלת הקביעות דשמח"ת בימי השבוע - ביום הראשון:

הטעם שבכל שבוע מתחילין למנות מיום ראשון, „היום יום ראשון בשבת“, אע"פ ש„כבר עברו רבבות ימים משי"ב עד עתה“, הוא, מפני ש„כל יום א' הוא ממש יום ראשון כמו יום א' של ששת ימי בראשית שנתחדש הזמן מלמעלה מהזמן, כך מתחדש כל יום ראשון שאחר השבת, שהשבת הוא העלי' באצ"י שלמעלה מהזמן, וביום א' נמשך . . . בחי' זמן“¹¹⁴.

והמעלה המיוחדת של יום ראשון דשי"ב - שנקרא „יום אחד“, לפי שהי' הקב"ה יחיד בעולמו¹¹⁵, אלא, שנקרא „אחד“ ולא „יחיד“, כדי להדגיש שישנה מציאות העולם, ז' רקיעים וארץ (ח') וד', שבטלים להא', אלופו של עולם¹¹⁶, וכמודגש גם בשירו של יום¹¹⁷ - „לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה“¹¹⁸, היינו, שניכר בגלוי בכל

העולם כולו ש„לה' הארץ ומלואה גוי“, ועד לסיום המזמור - „שאו שערים ראשיכם גוי' ויבוא מלך הכבוד גוי' סלה“¹¹⁹, שקשור עם הגאולה האמיתית והשלימה ובנין ביהמ"ק (שערי ביהמ"ק¹²⁰), שאו יהי' שלימות הגילוי דמלכותו של הקב"ה („מלך הכבוד“), ובאופן נצחי („סלה“).

וענין זה שייך גם לשמח"ת בכל שנה ושנה, כיון שבו מתגלה ובה בקליטה בפנימיות ענינו של ר"ה, „זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון“, וכמודגש גם באמירת המזמור „לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה גוי“ (שירו של יום ראשון) בסיום תפלת ערבית דכל ליל ר"ה, ולכן קורין בשמח"ת „בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ“ (כנ"ל ס"ו); ובה ניתוסף עוד יותר בשנה זו (והדומות לה) מצד הקביעות דשמח"ת (וכן יום ב' דר"ה) ביום הראשון בשבוע.

ויש להוסיף ולקשר ב' הענינים - מעלת כללות השנה, ומעלת הקביעות בימי השבוע:

ההתחלה דשנת נסים (יום א' דר"ה) היא ביום הש"ק, שהוא באופן של „נס“, הרמה על מציאות העולם; ונמשך ביום הראשון בשבוע (יום ב' דר"ה), מציאות העולם. וכמודגש גם בעבודת האדם - שביום א' דר"ה שחל בשבת העבודה היא ברוחניות (אמירת הפסוקים כו'), וביום שני דר"ה שחל ביום ראשון בשבוע העבודה היא ע"י תקיעת שופר

(113) זח"א רי, א. וראה לקו"ת ס"פ פינחס.

(114) לקו"ת שה"ש כה, סע"א.

(115) בראשית א, ה ובפרש"י עה"פ (מב"ר פ"ג, ח).

(116) ובלשון הגמרא (ברכות יג, ב) - „אמליכתי למעלה ולמטה ולד' רוחות“. ולהעיר, שטעם זה נחשב הפסוק „שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד“ בין פסוקי מלכויות (ר"ה לב, ב. וראה המשך וככה תרל"ז ע' קל). ולהעיר, שגם הפסוק „אתה הראת לדעת גוי' אין עוד מלבדו“ היו"ע המלכות (ר"ה שם).

(117) ר"ה לא, רע"א.

(118) תהלים כד, א.

(119) שם, ז ואילך.

(120) ראה שבת ל, א.

במעשה בפועל ממש, שעיי"ז נעשה
 „לה' הארץ ומלואה גו'” בפועל ממש.

וכן הוא גם בהקביעות דשמע"צ
 ושמח"ת ביום השבת וביום הראשון –
 שבשמע"צ שחל ביום השבת עיקר
 העבודה היא הקליטה בפנימיות
 ההענינים הרוחניים, ובשמח"ת שחל
 ביום הראשון עיקר העבודה היא לגלות
 המציאות האמיתית דכל הבריאה,
 ש„לה' הארץ ומלואה גו'”, „אין עוד
 מלבדו”, וכפי שמתבטא גם במלאכת
 אוכל נפש שנעשית בשמח"ת (ולא
 בשמע"צ שחל בשבת) – שרומז גם
 שכל עניני העולם דבני נעשים
 בבחינת „אוכל נפש” דישראל, עיי"ז
 שמשמשים בהם לצורך העבודה ד„אני
 נבראתי לשמש את קוני”¹²¹, ועד
 שבאים להגילוי בתכלית השלימות
 בימות המשיח.

י. ההוראה מהאמור לעיל בנוגע
 לעבודה במעשה בפועל:

בעמדנו ביום שמח"ת, סיום וחותם
 כל מועדי חודש תשרי, על מנת
 להמשיכם בעבודה ד„ויעקב הלך
 לדרכו” על ובכל השנה כולה – צ”ל
 הדגשה יתירה ע”ד ענינה המיוחד של
 שנה זו, „שנת נסים”, נס הגאולה
 האמיתית והשלימה, שלכן, היציאה
 לעבודה בעניני העולם חדורה בהדיעה
 וההכרה שהעולם מצד עצמו הוא
 במעמד ומצב ש„לה' הארץ ומלואה תבל
 ויושבי בה” (כמודגש בהקביעות
 דשמח"ת ביום ראשון בשבוע), כפי
 שמתגלה (עיי מעשינו ועבודתינו) בנס
 הגאולה עיי משיח צדקנו.

ובאותיות פשוטות – שעבודתו של
 יהודי חדורה בידיעה שמשיח צדקנו בא
 תיכף ומיד, „היום” ממש, וביחד עם זה,
 אין זה בסתירה לעבודה מסודרת כפי
 שמתחייב מצד גדרי העולם [כפי
 ששאלו את כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא
 דורנו: היתכן שדורש עבודה מסודרת
 ע”פ תכנית שאמורה להתמשך כמה
 ימים, שבועות וחדשים כו’, בה בשעה
 שמכריו „עמדו הכן כולכם” לקבלת פני
 משיח צדקנו] – כיון שהעבודה היא
 לגלות את המציאות האמיתית דהעולם
 עצמו, כפי שנאמר לישראל כשנעשו
 לעם, במתן-תורה: „אתה הראת לדעת
 גו' אין עוד מלבדו”, שצריכים לגלות
 בעולם מציאותו האמיתית ש„אין עוד
 מלבדו”.

ויה”ר – והוא העיקר – שמשיח
 צדקנו יבוא „היום”, היום ממש (בלא
 מירכאות), ובפרט עיי”ז שמקבלים
 החלטות טובות להוסיף בכל עניני
 תומ”צ, הוספה בלימוד התורה (כולל
 ובמיוחד לימוד התורה ב„הלכות
 משיח”), נוסף על השיעורים השונים
 לכל נפש, שיעורי חת”ת, וכן שיעורי
 הרמב”ם, והוספה בקיום המצוות
 בהידור, כולל ובמיוחד – במצות
 הצדקה ש„מקרכת את הגאולה”¹²², החל
 מנתינת הצדקה על כל השנה כולה –
 „קרן השנה”¹²³, ועד”ז בכל עניני
 העבודה דכל חד וחד לפום שיעורא
 דילי, ובאופן שמנצל כל כחו
 בשלימות, היינו, שעבודתו היא באופן
 ד„תמיין ומבחרין”¹²⁴, ועד ש„כלי

(122) ב”ב יו”ד, א. וראה תניא פל”ז.

(123) ראה לקו”ש ה”ב ס”ע 651 ואילך.

(124) רמב”ם ריש הל’ איסורי מזבח.

שרת מקדשין מלאים” דוקא¹²⁵, בהתאם
 להאמור שהכוונה היא לגלות את
 השלימות שבהבריאה מצד עצמה.

והעיקר – שת”כ ומיד ממש נעשים
 „האותות והמופתים” דגאולה האמיתית
 והשלימה „לעיני כל ישראל”, וכאו”א
 אנשים נשים וטף „מראה באצבעו
 ואומר זה”, ומסיום התורה באים
 ל„תורה חדשה מאתי תצא”¹²⁶, ועיי”ז

(125) שם הל’ פסולי המוקדשין פ”ג ה”כ.

(126) ישעי’ נא, ד. ויקר פ”ג, ג.

(127) בראשית ב, א.

(128) תמיד בסופה.